

Een toenemend aantal basisscholen maakt werk van schoolontwikkeling en slaat daarbij een nieuwe weg in. De methode als belangrijkste basis voor de inhoudelijke lijn in de klas wordt verlaten en men zoekt naar vormen waarin de leerbehoeften van de leerling centraal staan. In een drietal artikelen is de schijnwerper gericht op de leerkracht in een dergelijke school. Dit eerste deel gaat over christelijke basisschool De Wieken in Schiedam, waar ontwikkelingsgericht onderwijs wordt gegeven.

Ontwikkelingsgericht onderwijs op De Wieken

Steeds op zoek naar wat kinderen aanspreekt en boeit

De Wieken is gevestigd in een imposant en goed onderhouden gebouw in een oudere wijk van Schiedam. Een groot kleurig gevelbord met daar- onder in grote letters

'Ontwikkelingsgericht Onderwijs' maakt overduidelijk waar de school voor staat. De school dateert van rond 1930 en heeft een aangename uitstraling. Mooi tegelwerk, brede trappen, hoge glas-in-loodramen en mooie rustige verkleuren. Kinderen druk aan het werk, ook hier en daar op de gang.

Wat betekent het om in het ontwikkelingsgericht onderwijs te werken? Waarom kies je daarvoor? Word je niet teveel geleeft en heb je nog wel tijd voor jezelf? Hoe staat het met je werkplezier? Aan het woord komen de leerkrachten Carolien Boer en Ingrid Poppeliers en locatielider Mieke Poot.

Er is voor iedereen wel wat bij

Carolien, leerkracht groep 3, kwam vier jaar geleden toevallig met OGO in contact toen zij inviel voor een zieke collega. "Ik ben nooit meer weggegaan. Op stagescholen had ik gezien hoe saai het werken uit een

boekje en met een schriftje is. Kinderen vinden dat niet leuk en haken dan snel af. Hier zijn ze allemaal enthousiast. Er is voor iedereen wel wat bij. Met het methodeboek kijk je niet naar

de betekenis voor de kinderen. Je bent eigenlijk alleen gericht op het onderwijsdoel van jou als leerkracht. Met OGO zijn wij steeds op zoek naar wat kinderen aanspreekt en boeit. Daarover schrijven we en dan leeft het

Uitgebreide informatie over het hoe en wat van het ontwikkelingsgericht onderwijs is te vinden op de site van APS: www.aps.nl > primair onderwijs > Ontwikkelingsgericht Onderwijs Schoolbreed. Om de gedachten te bepalen hierbij een korte karakterisering van de rol van de OGO-leerkracht: hij ontwerpt betekenisvolle uitdagende activiteiten, creëert zones van naaste ontwikkeling, luistert en observeert tijdens deelname aan de activiteiten om na te gaan of de uitdaging voor de leerling nog steeds daar is. De leerkracht werkt en leert met de leerlingen in (klein) groepsverband, houdt de gehele klas in het oog, laat leerlingen samenwerken en reflecteert met hen op wat er bereikt is.

De begeleiding van APS op De Wieken stond vorig jaar in het teken van het portfolio en het voeren van reflectiegesprekken met kinderen. Na een paar studiedagen is er getraind met behulp van video, waarmee leerkrachten echt vooruitgang hebben geboekt. Dit schooljaar staat het taalonderwijs voorop. Hoe kun je taal uit je thema halen in plaats van het er in te stoppen. Taal is overal, dat gaan zien en op een goede manier met de thema's verbinden, is de voornaamste uitdaging. Daarbij wordt niet gewerkt met een taalboek maar gebruik gemaakt van leerlijnen en tussendoelen zoals door de SLO uitgewerkt. Ook nu zijn er studiedagen en daarnaast is er vooral begeleiding op de werkvloer, wederom met video. De leerkrachten zijn daar inmiddels aan gewend en vinden het een goede manier om te leren. Ook het kijken naar elkaars videobeelden speelt daarin een rol.

veel meer. Ik zie gewoon het plezier van de kinderen en daardoor heb ik dat zelf ook. Het is een wisselwerking, je krijgt er zoveel voor terug. In het begin was ik veel meer gericht op mezelf. Loopt mijn les soepel en heb ik het goed aangepakt. Daardoor ga je soms over de hoofden van de kinderen heen. Dat doe ik nu een stuk beter. Op 1 april bijvoorbeeld, toen de kinderen helemaal vol waren van de grapjes en mopjes die bij deze dag horen, heb ik mijn lesplan aan de kant gezet. We hebben een krant gemaakt en een moppenpagina.”

Carolien vindt de begeleiding die zij als leerkracht kreeg in het begin heftig en confronterend. “Vooral wanneer je op video ziet dat je veel minder goed naar de kinderen luistert dan je denkt. Natuurlijk ga je dan aan het twijfelen of dit wel de juiste school voor je is. Maar ik ben verschrikkelijk blij dat ik doorgezet heb. Deze manier van werken is echt mijn ding en ik zou niet meer terug kunnen. Ik weet nu dat kinderen veel meer kunnen en in hun mars hebben dan je soms denkt.”

Carolien doet de weekplanning meestal in het weekend en het bijwerken van de kinderdagboeken na schooltijd. Verder zijn er geregeld vergaderingen en cursussen en het 's avonds voorbereiden van de lessen. Al met al een flinke tijdsinvestering. Toch geeft zij haar werkplezier het rapportcijfer 8,5! Carolien prijst zichzelf gelukkig met haar school, met leuke en gezellige collega's die de OGO-aanpak evenzeer omarmen en verder in de vingers willen krijgen.

Zelf ook een type dat veel wil doen

Ingrid, leerkracht groep 7, is haar onderwijs carrière elf jaar geleden op een OGO-school begonnen. “Daar werkten de kleutergroepen met basisontwikkeling, waarvan ik een aantal ideeën en werkwijzen in mijn toenmalige groep 3 overnam. Ik was er toen al op uit de kinderen zo actief mogelijk te krijgen en met veel plezier

Vlnr: Ingrid Poppeliers, Mieke Poot en Carolien Boer

te laten leren. Dat past bij mij, ik ben zelf ook een type dat veel wil doen. Ik werk graag met hoeken in de klas en ben al vroeg met allerlei werkwijzen gaan experimenteren. Ik zit niet zo vast aan mijn eigen programma en vind het leuk om door te gaan op zaken waarmee de kinderen komen. Hen zelf laten onderzoeken is veel leuker en alles blijft dan ook veel beter hangen. Het hele team is met OGO bezig en dat motiveert. De positieve reacties van de kinderen geven mij steeds weer een kick. Ik ben niet bang voor mislukkingen. Het mag wel eens mis gaan, dat bespreek ik dan ook met de klas. Ik leer veel van anderen en anderen van mij. Nieuwe dingen uitproberen is belangrijk, anders word je een vastgeroeste juf.”

Een gemiddelde week betekent voor Ingrid veel uren werk. “De weekenden houd ik zoveel mogelijk vrij en door de week ga ik drie keer naar het zwembad. Leuk en ontspannend. Ik kan werk en privé goed afbakenen. Al met al besteed ik best veel tijd en energie aan de school en aan mijn werk. Ik ben hier overigens heel tevreden mee. In het onderwijs heb je gewoon een drukke baan. Daar is niets mis mee. Ook in het bedrijfsleven wordt veel en hard gewerkt.”

Samen een professionele eenheid vormen

Locatieleider Mieke is in 1993 via APS met basisontwikkeling in contact gekomen. “Dat maakte veel indruk en ik heb het enthousiast in groep 1 en 2 ingevoerd. Op deze locatie zijn we nu bezig de OGO-lijn in de hele school door te trekken. Prachtig om iets voor kleuters te ontwikkelen waarin je visie helemaal tot uitdrukking komt en dat dan tot en met groep 8 te kunnen uitbreiden. Mijn hart ligt vooral bij de kinderen en bij wat er op de werkvloer gebeurt. Het is interessant hoe kinderen zich ontwikkelen. De leerkrachten zie ik als partners, samen ontwikkelen wij deze school. Ik zie er een gelijkwaardigheid in. Naast de leerkrachten staan, vind ik belangrijk. Ik probeer uit te dragen dat wij het samen doen en een professionele eenheid vormen. Ik ben erg trots op de school, de leerkrachten en de kinderen en dat zal ik ook altijd uitstralen.”

Meer informatie over OGO bij Ellen Zonneveld, e.zonneveld@aps.nl, tel. (030) 2856 851.